

Voortgangsrapportage Doelen Beleidskader Sociaal Domein 2020

In de door de gemeenteraad vastgestelde strategische visie op het sociaal domein en in het beleidskader zijn 12 doelen geformuleerd die bijdragen aan het hoofddoel van het beleid. Dit is verwoord in de titel van de strategische visie; *Meedoen! In Meierijstad hoort iedereen er bij. Naar een inclusieve samenleving.*

Jaarlijks doen we in een voortgangsrapportage verslag van de inspanningen die het afgelopen dienstjaar verricht zijn om een kwalitatieve bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelen. Deze rapportage wordt gelijk met het jaarverslag / jaarrekening aangeboden. Voor een meer datagestuurde analyse verwijzen wij graag naar het Dashboard Sociaal Domein waarin operationeel tactische resultaten zijn opgenomen of naar de 4G Monitor Sociaal Domein die tactisch strategische resultaten weergeeft. De monitor wordt jaarlijks gelijk met de begroting aangeboden.

1. Meer kinderen en jongeren van 0-27 benutten hun kansen en talenten, zo nodig met hulp.

Kinderen en jongeren van Meierijstad zijn de toekomst. Het is van belang dat zij voldoende ontwikkelmogelijkheden hebben op het gebied van onderwijs, welzijn en vrijetijdsbesteding om hun kansen en talenten te benutten. Meedoen voor iedereen is hierbij het uitgangspunt. Daar waar nodig krijgen kinderen en jongeren hulp. Deze hulp is dichtbij en snel beschikbaar. Een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren is hun gezondheid. Het streven is dat zoveel mogelijk kinderen in Meierijstad gebruik maken van het jeugdgezondheidsprogramma van de GGD. In het kader van dit programma worden kinderen gevaccineerd en wordt de ontwikkeling en gezondheid gemonitord. Uit deze monitors blijkt dat een groot deel (circa 85%) van de kinderen en jongeren in Meierijstad zich zonder inzet van extra hulp kunnen ontplooien. De ambitie voor de komende jaren is om deze groep te vergroten. Dit doen we door te blijven investeren in de basisvoorzieningen, preventie, het huidige aanbod van vroegsignalering, voorlichting en advies en de samenwerking. Kwetsbare groepen krijgen hierbij extra aandacht.

Op het moment dat kinderen, jeugdigen en ouders vragen hebben op het gebied van opvoeden en opgroeien, dan kunnen zij die stellen in de directe omgeving en op bekende plekken zoals het consultatiebureau, school, de huisarts, het Centrum Jeugd en Gezin en bij het jongerenwerk. Uiteraard gaat de professional in op de gestelde vraag maar daarnaast is er ook aandacht voor de talenten van de kinderen, jongeren en hun omgeving. Want immers iedereen heeft een talent dat hij of zij kan inzetten. Naast het zelf bieden van hulp en ondersteuning hebben eerder genoemde professionals ook de mogelijkheid om al dan niet rechtstreeks hulp in te zetten in het kader van de Jeugdwet. Het streven is dat deze hulp snel, dichtbij en zo kort mogelijk wordt ingezet. Een vorm van hulp die dichtbij wordt ingezet, is de hulp die wordt geboden op scholen in het kader van Passend Onderwijs. Met Passend Onderwijs streven wij na dat kinderen nabij hun huis in hun vertrouwde sociale omgeving naar school kunnen. Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar de beste alternatieven.

Het onderwijs is een belangrijke plek voor kinderen en jongeren om zich ontwikkelen. De samenwerking met onderwijs is daarom van groot belang, waarbij opleidingen afgestemd moeten zijn op de kansen in de arbeidsmarkt. Het onderwijs moet innoverend zijn en blijven, niet volgend. De taken en verantwoordelijkheden van diverse partners worden nader uitgewerkt in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Thema's die een plek krijgen in de LEA zijn onder andere:

- Het verminderen van onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid.
- Een betere verbinding maken tussen onderwijs, ondernemers en overheid (3 O's).
- Betere aansluiting van onderwijs en zorg (Passend Onderwijs, inclusieve samenleving) en Onderwijs en Techniek.

In de LEA wordt een verwijzing gemaakt naar de samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers in de 3O's. Daarmee willen we voorkomen dat er aan twee 'tafels' dezelfde informatie wordt besproken. Dit zal duidelijker beschreven worden. De inbreng van het POM op de LEA zal daardoor afhankelijk zijn van aanpalende thema's.

Gerealiseerd in 2020

In 2020 zijn we tot één Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gekomen voor Meierijstad. Hierdoor kunnen zij zich nog beter profileren binnen Meierijstad en inspelen op de vragen van onze inwoners. Als gevolg van corona konden er veel van de geplande bijeenkomsten niet door gaan. Maar het CJG heeft laten zien dat zij flexibel kunnen inspelen op de veranderde vraag door het organiseren van webinars over onder andere de gevolgen van de coronamaatregelen.

Voor het jeugd en jongerenwerk is 2020 een bijzonder jaar geweest. Waarbij zij keer op keer met een positieve blik hebben gekeken wat ondanks de coronamaatregelen wel mogelijk is voor de jeugd in Meierijstad. Hier hebben zij nauw samengewerkt met partners zoals scholen, politie, Hult en buurtsportcoaches. Op deze manier hebben zij het contact met de jongeren weten te behouden en ze daar waar nodig kunnen ondersteunen.

De teams die de toegang tot jeugdhulp verlenen hebben in 2020 de gesprekken met jeugdige en ouders voor een grootdeel digitaal gevoerd. Alleen niet in alle situaties was de digitale weg de beste weg. Op die momenten heeft men binnen de geldende richtlijnen rondom corona gekeken wat wel mogelijk was bijvoorbeeld een gesprek al wandelend in de buitenlucht. Op deze manier heeft de toegang er voor kunnen zorgen dat de kinderen die dit nodig hebben toegang kregen tot jeugdhulp. De jeugdhulpaanbieders hebben de hulp ondanks corona zoveel als mogelijk gecontinueerd.

In het kader van de LEA hebben we in 2020 vooral geïnvesteerd in elkaar leren kennen, het delen van goede voorbeelden om op deze manier een basis te leggen voor de verdere samenwerking. Er is geïnvesteerd in de doorgaande ontwikkelingen, in het ondersteunen van doelgroepkinderen door middel van Voor- en Vroegschoolse Educatie en het meten van de kwaliteit daarvan. Ook hebben we de schakelklas 4-11 jaar een kwaliteitsimpuls kunnen geven door het toevoegen van een ambulant begeleider. Tot slot hebben we het proces van vroegsignaleren in de kinderopvang geïntensiveerd zodat kinderen met de juiste ondersteuning in kunnen stromen in het onderwijs. Binnen de 3O samenwerking begint de samenwerking ook zijn vruchten af te werpen. Meierijstad op Stage is daar bijvoorbeeld een mooi voorbeeld van evenals het op stapel staande 'the chocolate factory'.

2. Meer (jong)volwassenen doen naar vermogen mee in de samenleving, waar mogelijk via betaald werk

Meierijstad blijft werken aan een sterk netwerk tussen ondernemers, overheid en onderwijs. Daarvoor maakt zij onder andere deel uit van AgriFood Capital; een economisch samenwerkingsverband van gemeenten en waterschappen, het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen in Noordoost-Brabant. Samen wordt gewerkt aan innovatieve oplossingen voor vraagstukken rondom duurzaamheid, arbeidsmarkt, voeding en gezondheid.

Onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van mensen, evenals een 'Leven lang ontwikkelen'. Met gelijke kansen voor iedereen; iedereen doet mee. In Meierijstad moet iedereen zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen, met passend onderwijs waar nodig. Meierijstad stimuleert de aansluiting van opleidingen met het aanbod op de arbeidsmarkt.

In de huidige economische situatie is het voor de mensen die kunnen en willen werken, 'gemakkelijker' om een baan te vinden. Wel blijft het belangrijk dat opleidingen blijven aansluiten op de kansen in de arbeidsmarkt. We kennen op dit moment een krapte op de arbeidsmarkt, zoals in de techniek/horeca/transport/ zorg/onderwijs, maar de arbeidsmarkt kan in de toekomst ook weer veranderen. We hebben vooral aandacht voor de mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt; iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij. Door (weer) mee te doen, voel je dat je er toe doet – dat je erbij hoort. Zelfs met enkel een uurtje sport in de week, doe je (weer) mee. En kleine stapjes op de participatieladder dragen al bij aan het welbevinden van die persoon.

Samen met de SW-bedrijven zet Meierijstad in op die stapjes op de participatieladder; en als een volledig betaalde baan (nog) niet mogelijk is, gaan deze mensen aan de slag met een Loonkostensubsidie, waardoor de verminderde productiviteit voor een werkgever wordt gecompenseerd. Maar altijd gericht op uitstroom naar regulier werk.

Met het programma Participeren in Meierijstad (PIM) investeren we in de kracht van de samenleving. Dit doen we samen met het SW-bedrijf WSD, waarbij we inzetten op de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt van Sint-Oedenrode en Schijndel. Het is de bedoeling om na deze pilot de aanpak binnen heel Meierijstad te versterken. We willen iedereen die geen werk heeft en langs de kant staat, mogelijkheden bieden op werk of het verbeteren van de mogelijkheden op werk. En indien dit niet mogelijk is, het recht op een zinvolle en plezierige dagbesteding. We zetten hiervoor de mogelijkheden in van de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Samen met het SW-bedrijf IBN gaan we in 2019 een vergelijkbare pilot starten binnen de Proeftuin Veghel (LeefGoed).

Meierijstad zet ook actief in op de stimulering van starters en ZZPers. Dit laatste zal in regionaal verband verder doorontwikkeld worden. Vanuit ondernemerschap gezien is kenmerkend dat in een plattelandsgemeente als Meierijstad er naar verhouding veel ZZPers zijn of starten. Dat beeld is voor heel Brabant overigens vergelijkbaar. Degene die uit een werkverband overgaan naar ZZPer, zijn het meest risicovol als het om schijnzelfstandigen gaat.

Daarnaast heeft Meierijstad ingezet op een eigen coördinator Social Return binnen de Participatiewet. De opdracht is om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Met de Participatiewet, Quotum Arbeid beperkten en de Wet Banenafpraak worden ook werkgevers direct geconfronteerd met de verplichting om banen beschikbaar te stellen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Als we kijken naar de werkgevers, blijkt de ontwikkeling van het sociaal ondernemerschap positief te zijn. Ook in de regio rondom gemeente Meierijstad, groeit de belangstelling en het enthousiasme voor sociaal ondernemerschap.

Een belangrijke vraag die hierbij speelt is, hoe er zoveel mogelijk duurzame werkgelegenheid voor de entree/onderkant van de arbeidsmarkt gecreëerd kan worden. De rol van de gemeente Meierijstad en de regionale samenwerking beperkt zich niet tot het enkel onder de aandacht brengen van sociaal ondernemen. De rol van deelnemende gemeenten zoals Meierijstad onderscheidt zich door sociaal ondernemerschap te stimuleren, te faciliteren en ook door zelf een voorbeeldrol aan te nemen als sociaal werkgever. In dit kader maken wij en overige publieke opdrachtgevers in Noordoost-Brabant bij de inkoop afspraken met organisaties over sociale voorwaarden, die opgenomen zijn in de opdrachtverstrekking. Wij vragen van onze opdrachtnemers, in ruil voor de verkregen opdracht een deel werkgelegenheid terug. Dit noemen

we 'social return' of SROI (Social Return On Investment). De gemeente Meierijstad heeft in 2018 de PSO certificering (Prestatieladder Socialer Ondernemen) behaald. De PSO is een landelijk meetinstrument en keurmerk dat de mate van sociaal ondernemen objectief inzichtelijk maakt.

Gerealiseerd 2020

In 2020 zijn veel PIM activiteiten stilgevallen ten gevolge van de coronacrisis. Deels omdat we personeel hebben moeten inzetten voor uitvoering van de TOZO en deels omdat we groepsactiviteiten hebben moeten stilleggen. Samen met onze SW bedrijven IBN en WSD zijn we daarom het project PIM (Participeren in Meierijstad) verder aan het doorontwikkelen. Er wordt verwacht dat de coronacrisis grote economische gevolgen zal hebben. In Meierijstad zijn we gestart met het ontwikkelen van een mobiliteitscentrum, genaamd PIM Werkt.

Door de coronacrisis worden ook jongeren extra geraakt op de huidige (gewijzigde) arbeidsmarkt. Samen met IBN en WSD denken wij een bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen van het verder oplopen van de jeugdwerkloosheid. Met het specifieke jongerenprogramma bij IBN en WSD bieden we jongeren tijdelijke werkgelegenheid met focus op doorstroom. Het programma biedt kansen voor alle jongeren (met loonwaarde en motivatie) met of zonder afstand tot de arbeidsmarkt.

Meierijstad heeft ingezet op het aanstellen van een MVO-coördinator (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen). De MVO- coördinator is verantwoordelijk voor het behouden van focus op voldoende medewerkers met afstand tot arbeidsmarkt binnen Meierijstad. Ook heeft de coördinator de rol van aanjager, facilitator en inspirator. Daarnaast ook voor het bevorderen van Social Return bij werkgevers in Meierijstad.

3. Nieuwkomers in Meierijstad integreren sneller in de samenleving met een duurzaam resultaat

Integreren in Nederland is voor veel nieuwkomers ingewikkeld. Vroeg beginnen met inburgering en integratie is essentieel. Gemeente Meierijstad wil nieuwkomers zo snel mogelijk integreren in de samenleving met een duurzaam resultaat door statushouders meteen naar werk, opleiding of ondernemerschap te begeleiden. Als dit (nog) niet kan, dan wordt er (eerst) gestart met begeleiding naar zorg of participatie.

Van rijkswege gaat de inburgering van nieuwkomers op de schop. De gemeenten krijgen in 2021 weer de regie over de inburgering. Het einddoel is dat nieuwkomers in Nederland zo snel mogelijk (kunnen) participeren. De gemeente krijgt meer regie en meer ruimte om inburgering integraal en op maat aan te bieden. Dit betekent een extra stimulans om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen en biedt dus positieve kansen voor ondernemers en werkzoekenden.

De SW-bedrijven hebben statushouder als prioritaire doelgroep aangewezen. Samen bereiden wij ons voor op de uitvoering van de nieuwe wet. Wij kiezen voor een parallelle en integrale aanpak waarbij zowel 1) huisvesting; 2) taal & inburgering; 3) maatschappelijke participatie; 4) onderwijs; 5) werk, inkomen en ondernemerschap; en 6) welzijn en gezondheid centraal staan.

Gerealiseerd 2020

De inwerkingtreding van de Wet Inburgering, die gepland staat op 1 juli 2021, wordt opgeschoven. Het streven is om de invoering van de wet met een half jaar door te schuiven, naar 1 januari 2022.

Gemeente Meierijstad is voortvarend met het oppakken van de nieuwe taken wet inburgering 2022. Om de integrale aanpak en nieuwe wet Inburgering vorm te geven is in 2020 een Regisseur nieuwkomers aangesteld in 2020, De regisseur zorgt voor een goede start vanuit de opvang, houdt contact met de maatschappelijke begeleider en is vanuit de gemeente eerste contactpersoon voor

de nieuwkomer met betrekking tot vragen. De regisseur heeft een brede aanpak en focust zich ook op het gezin. Alle factoren die negatieve invloed kunnen hebben op de integratie worden opgepakt door de regisseur.

Ook zijn we samen met IBN en WSD aan het experimenteren met duale inburgeringstrajecten. Deze ervaring en kennis nemen we mee in de vormgeving van de nieuwe wet inburgering 2022.

4. Inwoners met (dreigende) problematische schulden krijgen eerder, beter en sneller steun

Inwoners met (dreigende) problematische schulden krijgen eerder, beter en sneller steun. De maatschappelijke opgave is het aantal mensen met problematische schulden terug te dringen en mensen met schulden effectiever te helpen. Gemeenten/VNG en het Rijk gaan gezamenlijk optrekken in het kader van de brede schuldenaanpak van het kabinet waar ook andere partijen bij betrokken worden.

De gezamenlijke ambitie is het aantal mensen met schulden substantieel terug te dringen en mensen met schulden effectiever te helpen door beginnende schulden vroeg te signaleren en door mensen die minder zelfredzaam zijn te ontzorgen.

Gemeenten krijgen ook meer mogelijkheden om de kosten van het zogeheten beschermingsbewind te beheersen. Hierbij wordt niet alleen het 'financiële probleem' opgelost, maar wordt ook gestuurd op gedragsverandering.

Gemeenten/VNG zetten zich met name in om de schuldhulp te verbeteren; denk hierbij aan de inzet voor de toegang, korte wachttijden, integraal werken en stress sensitieve dienstverlening, preventie, vroegsignalering, samenwerking met grote uitvoerders, lokaal actieve (maatschappelijke) organisaties en vrijwilligersorganisaties.

Wij willen iedere inwoner die in financiële problemen komt, passende ondersteuning bieden. Daarom zetten we beleid in dat uitgaat van een integrale aanpak en maatwerk. We geven hiervoor uitvoering aan de vastgestelde nota's:

- Beleidsnota Nieuwe instrumenten voor effectieve schuldhulpverlening Budget coaching en Budgetbeheer Meierijstad;
- Beleidsnota Herijking beleid Armoedebestrijding 2018 – 2021.

Aandachtspunt bij de schulden- en armoedeproblematiek zijn de ZZPers en de stoppende / noodlijdende agrariërs. Dit wordt vanuit de provincie ook als aandachtsgebied verder opgepakt en doorontwikkeld.

Gerealiseerd 2020

Iedere inwoner die geldzorgen heeft kan terecht bij de gemeente Meierijstad. De Armoedeambassadeur heeft tijd gestoken in het benaderen van het netwerk wat rondom inwoners staat die mogelijk armoede ervaren. De lijntjes zijn korter geworden en op die manier zijn er meer vindplaatsen bij gekomen.

Door de inzet van de Armoedeambassadeur is de gemeente beter zichtbaar geworden en hebben we meer mensen bereikt. De samenwerking met diverse partijen is versterkt en de drempel om contact te zoeken bij armoede- en financiële problemen is verlaagd. Complexe situaties van inwoners (casussen) worden vaker voorgelegd aan team Schuldhulp, o.a. door GGZ en Thuiszorg organisaties.

We kunnen inwoners beter helpen ook doordat onze dienstverlening structureel is uitgebreid met nieuwe mogelijkheden op het gebied van schuldhulpverlening, namelijk met Budgetbeheer en

Budgetcoaching door eigen medewerkers. Hiermee kan de klant tijdelijk ontzorgd worden en toch zelf zicht blijven houden op de eigen financiën. Het voorkomt in een aantal situaties ook dat bewind voering noodzakelijk wordt.

Door Corona hebben veel ZZPers een tijdelijke uitkering ontvangen van de gemeente (TOZO). Deze ZZPers zijn in beeld en er wordt meer hulp aangeboden, indien nodig, ook schuldhelpverlening. ZZPers worden geïnformeerd over de regelingen en mogelijkheden en met hen wordt een persoonlijk adviesgesprek gevoerd als er geldzorgen zijn.

5. Meer inwoners leven gezonder zodat ze beter functioneren en minder zorg nodig hebben

Gezondheid is een breed begrip en kan (volgens de gedachtegang van positieve gezondheid) opgesplitst worden in 6 dimensies: sociaal-maatschappelijke participatie, dagelijks functioneren, kwaliteit van leven, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden en zingeving. Als iemand op alle dimensies voldoende scoort kan men spreken van een brede goede gezondheid. Individuele leefstijlfactoren, de sociale omgeving, de fysieke omgeving en overige leefomstandigheden zijn van grote invloed op de gezondheid van een individu. Vanuit veel, zo niet alle afzonderlijke domeinen en bijbehorend beleid wordt invloed uitgeoefend op de gezondheid van een individu.

Verschillende beleidsterreinen dragen bij aan een positieve gezondheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan sport, cultuur en recreatie.

Vanuit de veranderopgave preventie en innovatie zullen wij in samenwerking met de verschillende beleidsterreinen programma's ontwikkelen die een gezonde leefstijl bevorderen. Bijvoorbeeld sportstimuleringsprogramma's en programma's gericht op gezonde voeding. Daarnaast zullen we programma's ontwikkelen die gericht zijn op maatschappelijke participatie.

Gerealiseerd in 2020

In 2020 is verder geïnvesteerd om het gedachtegoed positieve gezondheid in meerdere organisaties in te bedden. Zo is er een training positieve gezondheid geweest voor interne en externe professionals. Met de opgedane kennis over positieve gezondheid, kunnen de professionals gesprekken voeren met inwoners waarbij ze rekening houden met alle gezondheidsdimensies van de inwoners. Daarmee zorgen de professionals ervoor dat de inwoner weer in zijn kracht komt en eigen regie neemt over zijn leven. Hiermee voorkomen we dat inwoners een (groter) beroep doen op de zorg. Tevens dient de professional als een ambassadeur voor positieve gezondheid voor zijn / haar eigen organisatie, waardoor dit gedachtegoed in meerdere (welzijns)organisaties in Meierijstad wordt uitgerold. In het netwerk positieve gezondheid worden die ervaringen uitgewisseld. Ook is in 2020 ingezet om de relatie tussen gezondheid en milieu en omgeving te optimaliseren. Zo is het Schone Lucht Akkoord getekend, waar in 2021 verder op wordt ingezet. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan gezondheid opgesteld, waarin meerdere interventies zijn opgenomen, gericht op gezonde leefstijl, voedsel, lekker in je vel zitten. Door de coronacrisis hebben deze onderwerpen meer aandacht gekregen. Net als het tegengaan van alcoholgebruik, roken, drugs en eenzaamheid. Vanuit verschillende beleidsterreinen, wordt hieraan gewerkt, waaronder sport, milieu, jeugd en onderwijs. Zo is er gestart met een grootschalig project 'Drugs, wat doet het met jou'. Met 38 gemeenten, GGD en Novadic Kentron wordt hier op ingezet voor de komende vier jaren. Ook hebben in de gemeente meerdere organisaties zich extra ingespannen om activiteiten op te zetten om eenzaamheid tegen te gaan.

Met betrekking tot Preventie en Innovatie zijn er diverse initiatieven ondersteund. Er is in 2020 geïnvesteerd meting, monitoring en informatievoorziening. Er is geïnvesteerd in het dashboard

sociaal domein en in de sociale kaart. De lancering van de sociale kaart vindt overigens plaats in 2021. Ook is er geïnvesteerd in een app voor jongerenwerkers waarbij zij eenduidig en eenvoudig kunnen registreren en monitoren. Ook heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar inloopvoorzieningen en daginvulling waarbij de huidige situatie, behoeften en ontwikkelingen in kaart zijn gebracht.

Een aantal initiatieven zijn door corona getemporiseerd en hebben daarom (nog) niet plaatsgevonden. In coronatijd hebben we tegelijkertijd ook gezien dat het maatschappelijke organisaties beweegt om te zoeken naar andere oplossingen of andere manieren van ondersteuning. Hierin hebben we hen ook ondersteund door o.a. informatievoorziening (folders en ruimte in weekbladen) en maatwerkoplossingen te faciliteren. Hierbij kan gedacht worden aan alternatieve wijzen voor het ondersteunen van inwoners door extra drukkosten, extra materiaalkosten of alternatieve ondersteuningsvormen als iPads.

6. Inwoners zijn zelfredzamer door meer gelijkwaardige, integrale en laagdrempeliger ondersteuning en zorg in eigen omgeving

De omslag van complexe, verkokerde ondersteuning veraf naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning dichtbij (of bij specialistische zorg in de regio) wordt voortgezet. Dit wil zeggen dat inwoners in hun eigen omgeving ondersteuning kunnen krijgen op een laagdrempelige wijze. Hierbij dient breed gekeken te worden naar de behoefte van de inwoner, zodat er integrale ondersteuning en zorg geboden kan worden. Zo zijn bijvoorbeeld de gebiedsteams dicht bij de inwoners georganiseerd en wordt binnen een gebiedsteam integraal gekeken en snel geschakeld om de juiste ondersteuning en zorg in te zetten.

We vinden preventie belangrijk, voorkomen is immers beter dan genezen. Op het gebied van preventie zijn er veel (lokale) partners met wie wordt samengewerkt. Daaronder de welzijns- en maatschappelijke organisaties die een bijdrage leveren aan het mee kunnen (blijven) doen in de samenleving of bijvoorbeeld aan een gezonde leefstijl. De partners zijn vaak juist dicht bij de inwoners te vinden en hebben naast een rol in de preventie ook een rol in vroegsignalering. We willen bereiken dat inwoners die ondersteuning of zorg nodig hebben, voordat zij zich wenden tot professionele ondersteuning en zorg, al preventief bereikt worden. Dit willen we bewerkstellingen door de krachten te bundelen met lokale voorzieningen en initiatieven. Verder door lokaal inloopvoorzieningen te realiseren waar alle inwoners welkom zijn als bezoeker, vrijwilliger of als deelnemer. Bijvoorbeeld een inloopvoorziening voor financiële problemen of schuldhulp of de coalitie tegen eenzaamheid. De gemeente initieert, stimuleert en/of faciliteert dit soort initiatieven.

Gerealiseerd in 2020

In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de nieuwe inkoop Wmo specialistische hulp die met ingang van 2022 plaats moet vinden. Bij de totstandkoming zijn aanbieders en medewerkers van de toegang betrokken. Besluitvorming hierover en de implementatie hiervan vindt plaats in 2021. Ook heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar inloopvoorzieningen en daginvulling waarbij de huidige situatie, behoeften en ontwikkelingen in kaart zijn gebracht. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt bij het opstellen van verdere invulling van dit terrein.

In 2020 is er ook druk gewerkt aan de doorontwikkeling toegang. Op basis van een projectenbundel en worden de diverse onderdelen van de gebiedsteams verder ingericht om zo inwoners zo dichtbij mogelijk en passend te kunnen ondersteunen. Hierbij is o.a. aandacht voor een eenduidige werkwijze en integrale intake. Bij de afstemming rondom deze gebiedsteams vindt ook afstemming plaats met de maatschappelijke partners.

De maatschappelijke partners hebben in 2020 voor het eerst een gezamenlijke opdracht gekregen en daar invulling aangegeven. Ten grondslag daaraan ligt een gezamenlijk werkplan. Deze

samenwerking draagt o.a. bij een passende hulp in het voorliggend veld en vroegsignalering. De samenwerking tussen de partners heeft zich inmiddels doorontwikkeld in een coöperatie van de vijf samenwerkende organisaties. Voor 2021 heeft de coöperatie één beschikking ontvangen. In de samenleving zijn naast de coöperatie diverse andere partners actief, in afstemming met hen is aandacht voor het zo dichtbij mogelijk aanbieden van passende ondersteuning en het aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners.

Ondanks corona is geprobeerd laagdrempelige zorg en ondersteuning zo goed mogelijk open te houden. Door bijv. acties van onze maatschappelijke partners (boodschappen, zorgkrant en het koppelen van vraag en aanbod), door het op afspraak open houden van dagbesteding en eetpunten en alternatieve werkwijzen als online praatgroepen. Op het gebied van armoede en schulden was wederom de armoedeambassadeur actief en liep in 2020 de pilot Geld en zo voor inwoners met financiële vraagstukken.

In 2020 is daarnaast ingezet op de versterking van zorg en veiligheid. Door uitbreiding van capaciteit en deskundigheid en intensievere samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners zijn we sneller en beter in staat om problematiek met risico op veiligheidsissues vroeg te signaleren en op te pakken. Deze ontwikkeling wordt in 2021 voortgezet.

In het kader van de regionale transformatie maatschappelijke opvang heeft Meierijstad voorbereidingen getroffen voor kleinschalige maatschappelijke opvang. Hiermee willen we bereiken dat er snel, passende opvang is voor inwoners die slechts lichte begeleiding nodig hebben bij het terugkeren naar reguliere huisvesting. Door deze mensen tijdelijke huisvesting te bieden in de nabijheid van hun eigen netwerk voorkomen we escalatie van problemen. De verwachting is dat we in het tweede kwartaal de eerste mensen hier kunnen plaatsen.

In 2020 een start gemaakt aan de doorontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning. Onze gemeente heeft zich aangemeld en is geselecteerd voor het koploperschap onafhankelijke cliëntondersteuning, waardoor de doorontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning een extra impuls krijgt tot en met september 2022.

7. Meierijstad en de regio werken doelmatiger met meer gebruik van standaarden en data

In het sociaal domein hebben we als gemeente veel contact met onze inwoners en met onze samenwerkingspartners. Deze contacten leveren veel interessante informatie op. Tegenwoordig noemen we deze informatie data. Daarnaast heeft de gemeente de beschikking over zogenaamde basisregistraties. In de basisregistraties verzamelen we informatie over personen en over percelen (geo). Ook samenwerkingspartners verzamelen data. Zo verzamelt bijvoorbeeld de GGD informatie over gezondheid en de politie over veiligheid. Ook landelijk zijn er allerlei organisaties die gegevens verzamelen. Bekend zijn het CBS en het SCP.

Het uitwisselen van data tussen bronhouders verloopt steeds meer via standaarden. Zo zijn er koppelingen tussen basisregistraties om uitwisseling van data te standaardiseren.

Ook in het sociaal domein zijn standaarden ontwikkeld om de communicatie tussen gemeente en zorgaanbieders doelmatiger te laten verlopen. Deze standaarden zijn ontwikkeld voor de Jeugdwet en Wmo (iJW en iWmo). Deze informatiestandaarden regelen het berichtenverkeer tussen partijen over producten en diensten. Voor de beveiligde uitwisseling van de informatie is er een belangrijke koppeling ontwikkeld: het GGK (Gemeentelijk Gegevensknooppunt). Hiervan wordt steeds meer gebruik gemaakt.

In Meierijstad is er een Dashboard Sociaal Domein (DSD) in ontwikkeling. Het Dashboard Sociaal Domein is een integrale rapportage over de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet. De rapportage bevat drie elementen: kwantitatieve gegevens, financiële gegevens en een korte tekstuele toelichting en analyse.

De financiële gegevens in deze rapportage hebben betrekking op de inkoop van zorg en hulp, de kosten van de (individuele) voorzieningen en de kosten voor Werk en Inkomen, waaronder het minimabeleid en de schuldhulpverlening. Naast deze financiële lasten zitten er in de gemeentelijke begroting ook nog lasten voor lokaal beleid, preventief beleid, subsidies, gebiedsteam e.d. Alle lasten samen vormen de lasten voor het sociaal domein.

Het Dashboard Sociaal Domein is een groeimodel. De komende jaren worden in het kader van de doorontwikkeling zo nodig onderwerpen toegevoegd. Daarmee komt meer en betere sturingsinformatie beschikbaar. Ambitie is op termijn te komen tot allerlei koppelingen van applicaties, basisregistraties en andere bronnen die rechtstreeks ingevoerd worden in het dashboard.

Naast deze eigen dashboardrapportage zijn ook gegevens over het sociaal domein terug te vinden op de website waarstaatjegemeente.nl. Deze website geeft gemeenten aan de hand van gemeentelijke thema's inzicht in hoe zij ervoor staan op de verschillende maatschappelijke terreinen. Het dashboard kan worden gebruikt voor het opstellen van gemeentelijk beleid of om gemeentelijke cijfers met (buur)gemeenten te vergelijken. Maar ook om de cijfers te vergelijken met de eigen cijfers uit het verleden. Denk aan gegevens als de cijfers van het aantal kinderen in jeugdhulp, het aantal gezinnen met een uitkering of financiële cijfers.

Gerealiseerd 2020

Bij de BERAP en de jaarrekening voegen wij het dashboard sociaal domein toe. In 2020 hebben we een verdere doorontwikkeling gemaakt om data te gebruiken bij onze manier van werken. Zo is hard gewerkt om voor beleidsmedewerkers een realtime dashboard te ontwikkelen wat ze elk moment kunnen raadplegen. Daarnaast is in 2020 het eerste strategische dashboard ontwikkeld; de 4G Monitor Sociaal Domein. Met deze monitor bieden wij de gemeenteraad voor het eerst inzicht in hoe Meierijstad zich op verschillende onderwerpen binnen het sociaal domein verhoudt tot andere gemeenten c.q. de regio c.q. landelijke cijfers. Op het moment dat wij negatief afwijken worden voorstellen voorgelegd om dit bij te sturen.

8. Inwoners voelen zich meer eigenaar van lokale voorzieningen en hebben hier meer over te zeggen

De gemeente kent veel lokale voorzieningen. We onderscheiden een tweetal categorieën: fysieke voorzieningen en niet-tastbare voorzieningen oftewel de diensten.

Onder fysieke voorzieningen vallen voornamelijk alle wijkgebouwen en gemeenschapshuizen. Deze worden alle beheerd dan wel geëxploiteerd door beheerorganisaties waarin lokale inwoners vertegenwoordigd zijn. Dit is vaak een stichting met betrokken buurtbewoners die zich inzet voor een toegankelijke voorziening om ontmoeting in de wijk mogelijk te maken. Ook voor sportcomplexen geldt dat deze vaak al beheerd worden vanuit de gemeenschap/vereniging/stichting.

Onder diensten vallen activiteiten en burgerinitiatieven die bijdragen aan de sociale leefbaarheid in de kern of wijk en hulp aan (kwetsbare) inwoners. Er zijn diverse lokale initiatieven in Meierijstad waar eigenaarschap en zeggenschap in de samenleving ligt als het gaat om sociale vraagstukken. Denk hierbij aan Zorg om het dorp en de dorpsauto in Boerdonk, of de bewonerscoöperatie in Wijbosch. Dergelijke initiatieven kunnen rekenen op een meedenkende overheid die op een constructieve en afgestemde wijze ondersteunt – zonder het initiatief over te nemen. Hierbij denken we vanuit publieke waarde (en niet alleen vanuit de regels), en stimuleren/waarderen we het eigenaarschap in de wijk.

Wijk en gemeenschapshuizen

Ondersteuning van burgerinitiatieven is voor deel ondergebracht bij de maatschappelijke partners in de coöperatie. Tegelijkertijd zijn er nog diverse organisaties die zich ook tot de gemeente

wenden met ideeën of initiatieven. In 2020 zijn er diverse gesprekken gevoerd met initiatiefnemers op het gebied van wonen en zorg of kwetsbare doelgroepen. In 2021 resulteert dat bijvoorbeeld in een pilot voor inwoners met eetproblemen. Ook zijn er gesprekken gefaciliteerd met initiatiefnemers, waaronder Narcotics Anonymous en Join Us, om aansluiting te vinden bij bestaande initiatieven als het Pieter Breughelhuis.

In 2020 is (verder) ingezet om multiculturele vrouwen te informeren over gezondheidsonderwerpen, die zij zelf aandragen. Tevens voeren zij gezamenlijk activiteiten uit, wat bijdraagt aan hun gezondheid. Deze activiteiten vinden plaats in wijk- en gemeenschapshuizen.

Ook loopt het 'walking sport' goed. Ouderen komen daarmee uit hun isolement, het gaat eenzaamheid tegen en men beweegt. Het doet de vitaliteit van de oudere goed.

Een mooi voorbeeld zijn de AED-stichtingen die samenwerken met de wijk- en dorpsraden en de gemeente. Inwoners maken zich sterk om AED's in hun wijk of dorp te hebben. Zij vinden dat belangrijk. Als overheid hebben we meegedacht en hier ook extra middelen voor beschikbaar gesteld.

Gerealiseerd in 2020

In 2020 zijn de wijk- en gemeenschapshuizen grotendeels gesloten geweest als gevolg van de maatregelen omtrent het Coronavirus. Hierdoor is ruimte ontstaan om gezamenlijk na te denken over de toekomstbestendigheid van de wijk- en gemeenschapshuizen. Als gevolg hiervan wordt in 2021 een vitaliteitsscan vrijblijvend aangeboden aan de beheerstichtingen van de wijk- en gemeenschapshuizen, wat zal leiden tot een advies voor het toekomstbestendig maken/houden van de wijk- en gemeenschapshuizen en een advies aan de gemeente over de rol die de gemeente hierin kan spelen.

9. We verminderen de administratieve last bij professionals in de zorg. Hierdoor is er meer tijd voor hulpvragen

Wij vinden het belangrijk om de zorg efficiënt en effectief organiseren. Door het verminderen van de administratieve last beperken we kosten en is er meer professionele ondersteuning van onze inwoners mogelijk.

We beperken de administratieve last onder andere door de bij doel 7 genoemde inzet van standaarden en data-uitwisseling via het GGK.

Daarnaast kiezen wij er ook bewust voor om regionaal, samen met andere gemeenten gespecialiseerde zorg (Jeugd en Wmo) in te kopen. Op deze manier hoeven zorgaanbieders niet onnodig veel energie te steken in allerlei dure en tijdrovende aanbestedingsprocedures met verschillende gemeenten in onze regio.

Het is belangrijk dat professionals bij de klant thuis de beschikking hebben over geautomatiseerde systemen. Denk hierbij aan een geautomatiseerd mobiel regelsysteem. Informatie kan dan snel beschikbaar zijn en worden gedeeld. Aanvragen kunnen sneller worden afgedaan.

Gerealiseerd in 2020

In 2020 is de basis gelegd voor de nieuwe inkoop van de gespecialiseerde jeugdhulp vanaf 2022. Vooruitlopend hierop wordt in 2021 al gewerkt met een nieuw productenboek en volgens de landelijke informatiestandaarden. Dit draagt bij aan het beperken van de administratieve last. In 2020 worden ook de voorbereidingen getroffen voor de inkoop specialistische Wmo en begeleiding en dagbesteding. De nieuwe inkoop moet ook bijdragen aan het efficiënt inrichten van processen en uitwisseling van informatie. Registratie, meting en monitoring maakt onderdeel uit van het inkoop- en implementatieproces.

In 2020 heeft de zorg ook de digitale mogelijkheden ervaren. Veel gesprekken en overleggen hebben digitaal plaats gevonden wat een aanzienlijke besparing in reistijd en reiskosten heeft

opgeleverd. Zeker niet in alle gevallen kan het fysieke contact vervangen worden door digitaal contact maar men heeft in 2020 wel ervaring opgedaan in welke situaties het toegepast kan worden en een tijdsbesparing op kan leveren. Deze ervaring is waardevol richting de toekomst. Het hebben in 2020 geïnvesteerd in het registreren van jongerenwerkers via een uniforme app en vindbaarheid van informatie met de sociale kaart. Het verbeteren van monitor- en meetinstrumenten en het vindbaar maken van informatie draag bij aan het efficiënter kunnen werken.

10. We stellen de leefwereld van de inwoners centraal en laten daar de systeemwereld zoveel mogelijk op aansluiten

De transformatie in het sociaal domein vraagt ook om een andere klantbenadering. We zijn vaak gewend om bij een vraag te kijken welk aanbod we daar voor in kunnen zetten. In een aantal gevallen is daar ook niets mis mee. Het is goed om basispakket aan zorg en ondersteuning te bieden en een aanbod aan voorliggende voorzieningen.

In een aantal situaties moeten we meer op zoek naar maatwerk, naar een omgekeerde benadering (omgekeerde toets). Sommige problemen los je namelijk alleen op door je te verplaatsen in de leefwereld van de klant en een oplossing te zoeken die niet standaard beschikbaar is. Zo vinden we een oplossing die echt werkt en vaak ook goedkoper is. De klantmanager luistert en is op zoek naar wat de klant echt verder helpt, waarmee de klant echt is geholpen.

Het programma Participeren in Meierijstad (PIM) is heel sterk gericht op deze nieuwe manier van werken. Onze gebiedsteams doen de eerste ervaringen op met deze aanpak. We gaan naast een klant staan en niet tegenover een klant. We zijn niet langer een klantmanager maar een coach. We steken een korte periode veel tijd in een klant. Op een coachende wijze zorgen we er voor dat er weer meer perspectief ontstaat om mee te gaan doen. Of via werk of via een zinvolle dagbesteding. De eerste ervaringen met deze nieuwe aanpak zijn succesvol. PIM draait in Schijndel en Sint-Oedenrode en we gaan het in 2019 ook in Veghel uitrollen. In Veghel (Proeftuin Veghel) gaan we naast de projecten PIM Werkt!, PIM Vitaal! en PIM Actief! ook PIM Support! inzetten. PIM Support! helpt om de juiste zorg in te zetten die nodig is om de stap naar maatschappelijk participatie te zetten. We zien bij een aantal inwoners dat zij hulp of een interventie nodig hebben om weer mee te kunnen doen. Dit kunnen heel verschillende interventies zijn. Belangrijk hierbij is onze coachende aanpak die steeds verbinding legt met de leefwereld van onze inwoner. We investeren in de relatie met onze inwoner. Zo ontstaat verbinding en vertrouwen. Samen werken we vervolgens aan perspectief.

Bij PIM Veghel (Proeftuin Veghel) gaan we ook intensiever met onze partners op zoek naar innovatie. Zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de mensen organiseren. We gaan werken vanuit gebiedsteams. Daarin zijn verschillende deskundigheden samengebracht die het gebied goed kennen (in verbinding staan met de lokale initiatieven, organisaties en sleutelfiguren). We gaan op zoek naar innovatie. We gaan op zoek naar de leefwereld van onze inwoners.

Gerealiseerd 2020

Zoals eerder aangegeven hebben we als gevolg van de coronacrisis met ons PIM project een behoorlijke vertraging oplopen. Medewerkers van de Toegang zijn ingezet bij het uitvoeren van de TOZO regeling en kandidaten van PIM hebben als gevolg van de coronacrisis geen activiteiten kunnen bijwonen.

Wij hebben deze tijd gebruikt om PIM verder door te ontwikkelen. Dit betekent dat we PIM Werkt waarbij we een garantie bieden op werk voor iedereen met een loonwaarde tot 80% hebben omgebouwd tot een mobiliteitscentrum waarin we de komende jaren willen gaan werken aan een garantie op werk voor iedereen. Er is veel tijd gestoken in de ontwikkeling van het

mobilitaatscentrum PIM Werkt. Begin 2021 gaat PIM Werkt van start. Daarna pakken we de doorontwikkeling van onze andere PIM labels op.

Daarnaast is in 2020 hard gewerkt aan de ontwikkeling van LeefGoed. Er ligt een kritisch CPB rapport met betrekking tot 5 jaar transformatie sociaal domein. Omdat wij deze bevindingen grotendeels ondersteunen hebben wij al enige tijd geleden met ontwikkeling van PIM en LeefGoed een andere koers ingezet. Wij geloven er sterk in dat je veranderingen tot stand brengt door anders te kijken, anders te doen en anders te organiseren. Bij LeefGoed staat het versterken van de samenwerking centraal. Hoe gaan wij organisaties beter laten samenwerken en meer verbindingen laten maken tussen hun activiteiten. Hoe gaan wij een innovatieve samenwerking organiseren om zorg en ondersteuning beter, sneller en efficiënter te organiseren? Bij onze welzijnspartners hebben we hier belangrijke stappen gezet. Dat geldt ook voor onze SW-bedrijven.

Verder zijn we ook stevig aan de slag met de doorontwikkeling van onze Toegang. Samen met de welzijnscoöperatie gaan we gebiedsteams vormen waar we integrale dienstverlening gaan bieden. Elke inwoner kan bij de gebiedsteams in Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode terecht voor al zijn vragen in het sociaal domein. In de gesprekken verplaatsen wij ons in de leefwereld van onze inwoners en zoeken zo samen naar oplossingen.